

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA‘LIMI VAZIRLIGI
ANDIJON VILOYATI PEDAGOGIK MAHORAT MARKAZI

Pedagogika va psixologiya, ta‘lim texnologiyalari kafedrasi o‘qituvchisi

Xasanova Iroda Ikromjon qizining

TARSIA MAKER ONLAYN PLATFORMASIDAN
TA‘LIM JARAYONIDA FOYDALANISH
BO‘YICHA

(Metodik tavsiya)

Andijon-2026

Tuzuvchi:

I.I.Xasanova

Pedagogik mahorat markazi pedagogika va psixologiya, ta'lim texnologiyalari kafedrası o'qituvchisi

Taqrizchilar:

Q.M Azizova

Andijon viloyati Pedagogik mahorat markazi "Pedagogika va psixologiya, ta'lim texnologiyalari" kafedrası mudiri (phd)., dotsent

Annotatsiya: Mazkur metodik tavsiyada **Tarsia Maker onlayn platformasidan ta'lim jarayonida foydalanish** masalalari yoritiladi. Tarsia Maker platformasining didaktik imkoniyatlari, xususan, o'quvchilarning mantiqiy fikrlashini rivojlantirish, bilimlarni mustahkamlash, tahlil qilish va taqqoslash ko'nikmalarini shakllantirishdagi ahamiyati ilmiy-nazariy jihatdan tahlil qilinadi. Platforma asosida interaktiv topshiriqlar, muammoli vaziyatlar va ijodiy mashqlarni tashkil etish orqali ta'lim jarayonining samaradorligini oshirish yo'llari ko'rsatib beriladi. Shuningdek, Tarsia Maker'dan foydalanish o'quvchilarning o'quv motivatsiyasini kuchaytirishi, mustaqil ishlash malakasini rivojlantirishi hamda pedagoglarning innovatsion faoliyatini qo'llab-quvvatlashi asoslab beriladi. Tadqiqot natijalari raqamli ta'lim muhitida interaktiv texnologiyalardan foydalanishning amaliy ahamiyatini ochib beradi.

Kalit so'zlar: Tarsia Maker, onlayn ta'lim platformalari, interaktiv ta'lim, raqamli pedagogika, ta'lim jarayonini modernizatsiyalash, mantiqiy fikrlash, o'quv motivatsiyasi, innovatsion texnologiyalar, mustaqil ta'lim, pedagogik samaradorlik.

MUNDARIJA

Kirish.....	5
1-bosqich.....	10
2-bosqich.....	11
3-bosqich.....	12
4-bosqich.....	13
5-bosqich.....	14
Xulosa va tavsiyalar.....	15
Foydalanilgan adabiyotlar.....	17

KIRISH

Bugungi kunda ta'lim jarayonini raqamlashtirish va onlayn platformalardan samarali foydalanish zamonaviy ta'limning muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Onlayn ta'lim platformalari o'qituvchilarga darslarni interaktiv tashkil etish, o'quvchilarning faolligini oshirish hamda o'quv materiallarini zamon talablari asosida taqdim etish imkonini beradi. Bunday platformalar yordamida ta'lim jarayoni an'anaviy dars shaklidan interaktiv, ijodiy va muammoli o'qitish shakliga o'tadi.

Onlayn platformalarning asosiy afzalliklaridan biri — o'quvchilarning bilimlarni faol o'zlashtirishiga sharoit yaratishidir. Masalan, interaktiv topshiriqlar orqali o'quvchilar nafaqat tayyor ma'lumotni qabul qiladi, balki uni tahlil qiladi, solishtiradi va xulosa chiqaradi. Shuningdek, bunday platformalar dars vaqtini samarali rejalashtirish, o'quvchilarning individual qobiliyatlarini hisobga olish hamda differensial yondashuvni amalga oshirish imkonini beradi.

Ta'lim jarayonida onlayn platformalardan foydalanish o'quvchilarning mustaqil ishlash ko'nikmalarini rivojlantirishda ham muhim ahamiyat kasb etadi. Jumladan, o'quvchilar berilgan topshiriqlarni mustaqil bajarish, natijalarni tahlil qilish va o'z-o'zini nazorat qilish imkoniyatiga ega bo'ladi. Masalan, matematika fanida formulalarni mustahkamlash, ingliz tili darslarida so'z va tarjimalarni moslashtirish yoki informatika fanida atama va tushunchalarni eslab qolish jarayonida onlayn platformalar samarali vosita bo'lib xizmat qiladi.

Shunday onlayn ta'lim platformalaridan biri - **Tarsia Maker** bo'lib, u o'qituvchilarga turli fanlar bo'yicha mantiqiy moslashtirish (pazl) topshiriqlarini yaratish imkonini beradi. Mazkur platforma yordamida yaratilgan topshiriqlar o'quvchilarning mantiqiy fikrlashini, e'tiborini va muammoni hal etish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Masalan, matematika fanida tenglama va uning yechimini, ingliz tili fanida so'z va tarjimini, biologiya fanida tushuncha va uning izohini moslashtirish orqali o'quvchilarning bilimlari mustahkamlanadi.

Yuqoridagilarni inobatga olgan holda, ushbu metodik qo'llanma Tarsia Maker onlayn platformasining ta'lim jarayonidagi ahamiyatini yoritish, undan samarali foydalanish usullarini ko'rsatish hamda o'qituvchilarga amaliy tavsiyalar berish maqsadida ishlab chiqildi.

TARSIA MAKER METODINING PEDAGOGIK-DIDAKTIK ASOSLARI

Tarsia Maker — bu interaktiv puzzle yaratish platformasi bo‘lib, o‘quvchilarning bilimini mustahkamlash va faol ishtirokini ta‘minlash uchun mo‘ljallangan. Platforma orqali o‘qituvchilar o‘z fanlariga mos savol-javob juftliklarini yaratib, ularni Tarsia puzzle shakliga aylantiradilar. Shu tarzda o‘quvchilar dars jarayonida nafaqat nazariy bilimlarni eslab qoladilar, balki ularni amaliy mashg‘ulotlar orqali mustahkamlash imkoniga ega bo‘ladilar.

Tarsia Makerning pedagogik ahamiyati uning faol o‘rganish printsipligiga asoslanganligidadir. Talabalar puzzle bo‘laklarini to‘g‘ri joylashtirish jarayonida faol fikrlashga, mantiqiy bog‘lanishlarni topishga va muammolarni yechishga o‘rgatiladi. Bu jarayon ularni passiv tinglovchidan faol ishtirokchiga aylantiradi va o‘quvchilarning tanqidiy fikrlash, tahliliy yondashuv va muammo yechish ko‘nikmalarini rivojlantiradi.

Platformaning o‘yin elementlari darsni qiziqarli va interaktiv qiladi. Talabalar puzzleni yechish orqali o‘z bilimlarini sinashadi, xatolarini aniqlaydilar va darhol tuzatadilar. Shu bilan birga, guruh bo‘yicha ishlash imkoniyati mavjudligi, hamkorlik va muloqot ko‘nikmalarini shakllantiradi, talabalarning bir-biriga yordam berib, muammolarni birgalikda hal qilishlariga imkon yaratadi.

Tarsia Maker o‘qituvchiga o‘quv jarayonini individual va differentsial yondashuv bilan tashkil etish imkonini beradi. Savol-javob juftliklarini har bir talaba yoki guruhning darajasiga moslab tayyorlash, mashg‘ulotlarni talabalarning imkoniyatlariga qarab moslashtirish mumkin. Platforma internet orqali ishlashi bilan qulay, alohida dastur o‘rnatishni talab qilmaydi va darslarni joy va vaqtdan mustaqil o‘tkazish imkonini beradi.

Shu tarzda Tarsia Maker nafaqat bilimlarni takrorlash va mustahkamlash vositasi bo‘lib xizmat qiladi, balki dars jarayonini interaktiv, qiziqarli va samarali

qiladi. Talabalar nazariy bilimlarni amaliy mashg'ulotlar bilan bog'laydi, o'z xatolarini darhol tushunadi va tuzatadi, shuningdek, o'quv jarayonida motivatsiyasi oshadi. Shu bilan birga, hamkorlik va kommunikativ ko'nikmalar ham rivojlanadi, bu esa ularni kelajakda mustaqil va ijodiy fikrlay oladigan shaxslar sifatida shakllantirishga yordam beradi.

Tarsia Maker texnologiyasining ta'lim jarayonidagi o'rni

Tarsia Maker platformasi ta'lim jarayonini interaktiv va samarali tashkil etishga xizmat qiluvchi zamonaviy raqamli texnologiya hisoblanadi. Platformaning ta'lim jarayonidagi asosiy imkoniyatlari quyidagilardan iborat:

Savol–javob juftliklarini yaratish imkoniyati

Ushbu funksiya o'qituvchiga dars mavzusiga mos savol va javoblarni tizimga kiritish imkonini beradi. Har bir savol o'ziga mos javob bilan bog'lanib, o'quvchilarning bilim darajasini aniqlash va mustahkamlashga xizmat qiladi. Natijada o'quvchilarda faol o'rganish muhiti shakllanadi.

Puzzle (Tarsia) yaratish funksiyasi

Kiritilgan savol–javob juftliklari bo'laklarga ajratilib, Tarsia puzzle shaklida taqdim etiladi. Ushbu jarayon o'quvchilarda mantiqiy bog'lanishlarni aniqlash, tahliliy va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantiradi hamda dars jarayoniga qiziqishni oshiradi.

PDF yoki bosma shaklda saqlash imkoniyati

Platformada yaratilgan puzzleni PDF formatda saqlash yoki bosma ko'rinishda chiqarish mumkin. Bu o'qituvchiga uni dars jarayonida yoki uy vazifasi sifatida qo'llash, o'quvchilarga esa materialni mustaqil ravishda takrorlash imkonini beradi.

Tezkor fikr-mulohaza (feedback) tizimi

O'quvchi puzzleni bajargach, natija darhol ko'rsatiladi va yo'l qo'yilgan xatolar aniqlanadi. Bu esa o'quvchilarga o'z xatolarini tezda tushunish va tuzatish imkonini berib, darsni real vaqt rejimida interaktiv tashkil etishga yordam beradi.

Individual va guruhii ishlash imkoniyati

Platforma topshiriqlarni individual yoki guruh bo‘lib bajarish imkonini yaratadi. Guruhii ishlash jarayonida o‘quvchilarda hamkorlik, muloqot va jamoada ishlash ko‘nikmalari rivojlanadi, individual ishlash esa har bir o‘quvchining o‘z tezligida bilimini mustahkamlashiga xizmat qiladi.

Moslashuvchan va onlayn ishlash imkoniyati

Tarsia Maker onlayn rejimda ishlaydi va alohida dastur o‘rnatishni talab qilmaydi. Platformadan kompyuter, planshet yoki smartfon orqali foydalanish mumkin bo‘lib, bu darslarni istalgan joy va vaqtda tashkil etish imkonini beradi.

Qiyinchilik darajasini sozlash imkoniyati

O‘qituvchi savollar va puzzlening murakkablik darajasini o‘quvchilarning bilim darajasiga moslab belgilashi mumkin. Ushbu imkoniyat differensial yondashuvni ta‘minlab, har bir o‘quvchining individual ehtiyojini inobatga olishga yordam beradi.

Ta‘lim samaradorligini oshirishdagi umumiy ahamiyati

Tarsia Maker platformasi bilimlarni mustahkamlash, tanqidiy fikrlash va hamkorlik ko‘nikmalarini rivojlantirish orqali darslarni qiziqarli va interaktiv tashkil etishga xizmat qiladi hamda o‘quvchilarning ta‘lim jarayonidagi faolligini sezilarli darajada oshiradi.

Savol-javob juftliklari va ularning pedagogik roli

Tarsia Maker platformasida **savol-javob juftliklarini** yaratish o‘qituvchiga darsni interaktiv va samarali tarzda tashkil etish imkonini beradi. Har bir savol o‘ziga mos javob bilan bog‘langan bo‘lib, talabalarga bilimni sinash va mustahkamlash imkonini beradi.

Masalan, quyidagi juftliklar platformaga kiritiladi:

- **Savol:** Tarsia Maker nima?

Javob: Interaktiv puzzle yaratish platformasi

Bu savol o‘quvchilarga platformaning mohiyatini tushuntiradi. Talabalar Tarsia

Maker orqali qanday interaktiv faoliyatni amalga oshirish mumkinligini bilib oladi. Shu tarzda, darsning texnologik qismi va foydalanish maqsadi ularga aniq tushuntiriladi.

- **Savol:** Qaysi maqsadda ishlatiladi?

Javob: Bilimlarni mustahkamlash va o'quvchilarning faol ishtirokini oshirish

Bu juftlik o'quvchilarda **darsning pedagogik maqsadini** anglashga yordam beradi.

Savol va javob o'rtasidagi bog'lanish orqali talaba faol ishtirok va o'rganish jarayonida o'zining roli haqida tushuncha hosil qiladi.

- **Savol:** Qanday pedagogik printsip asosida ishlaydi?

Javob: Faol o'rganish va o'yin orqali o'rganish

Bu savol talabalarga Tarsia Maker platformasining **pedagogik asosini** tushuntiradi.

Talabalar o'yin orqali o'rganish va faol tafakkur qilish orqali bilimni tezroq va samaraliroq o'zlashtirish imkoniga ega bo'ladilar. Shu bilan birga, bu jarayon tanqidiy fikrlash va mantiqiy bog'lanishlarni rivojlantiradi.

- **Savol:** Qanday formatda saqlash mumkin?

Javob: PDF, bosma shaklda

Bu juftlik o'quvchilarga va o'qituvchiga platformaning amaliy imkoniyatlarini ko'rsatadi. Puzzle PDF yoki bosma shaklda saqlanishi mumkinligi darsni ham **onlayn**, ham **offlayn** shaklda tashkil etish imkonini beradi, bu esa darsni moslashuvchan va qulay qiladi.

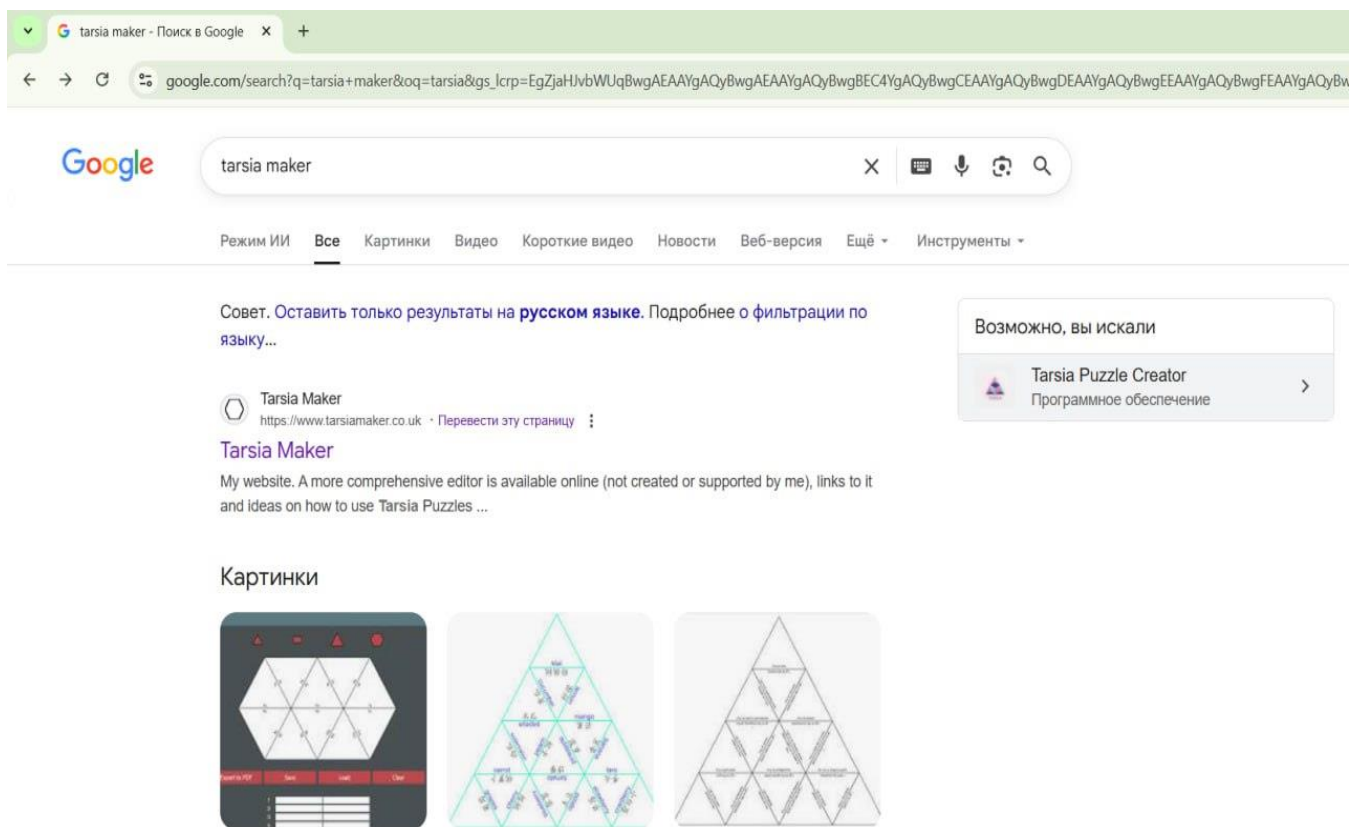
Ushbu savol-javob juftliklari platformaga kiritilgach, Tarsia Maker ularni **puzzle shakliga aylantiradi**. Talabalar bo'laklarni to'g'ri joylashtirish orqali **bilimni mustahkamlashadi**, xatolarini tekshiradi va darhol tuzatadi. Shu tarzda o'quvchilar nafaqat bilimni takrorlaydi, balki **analitik fikrlash, muammo yechish va hamkorlik ko'nikmalarini** rivojlantiradi.

INTERAKTIV DARS UCHUN TARSIA MAKER O'YINI YARATISH

BOSQICHLARI

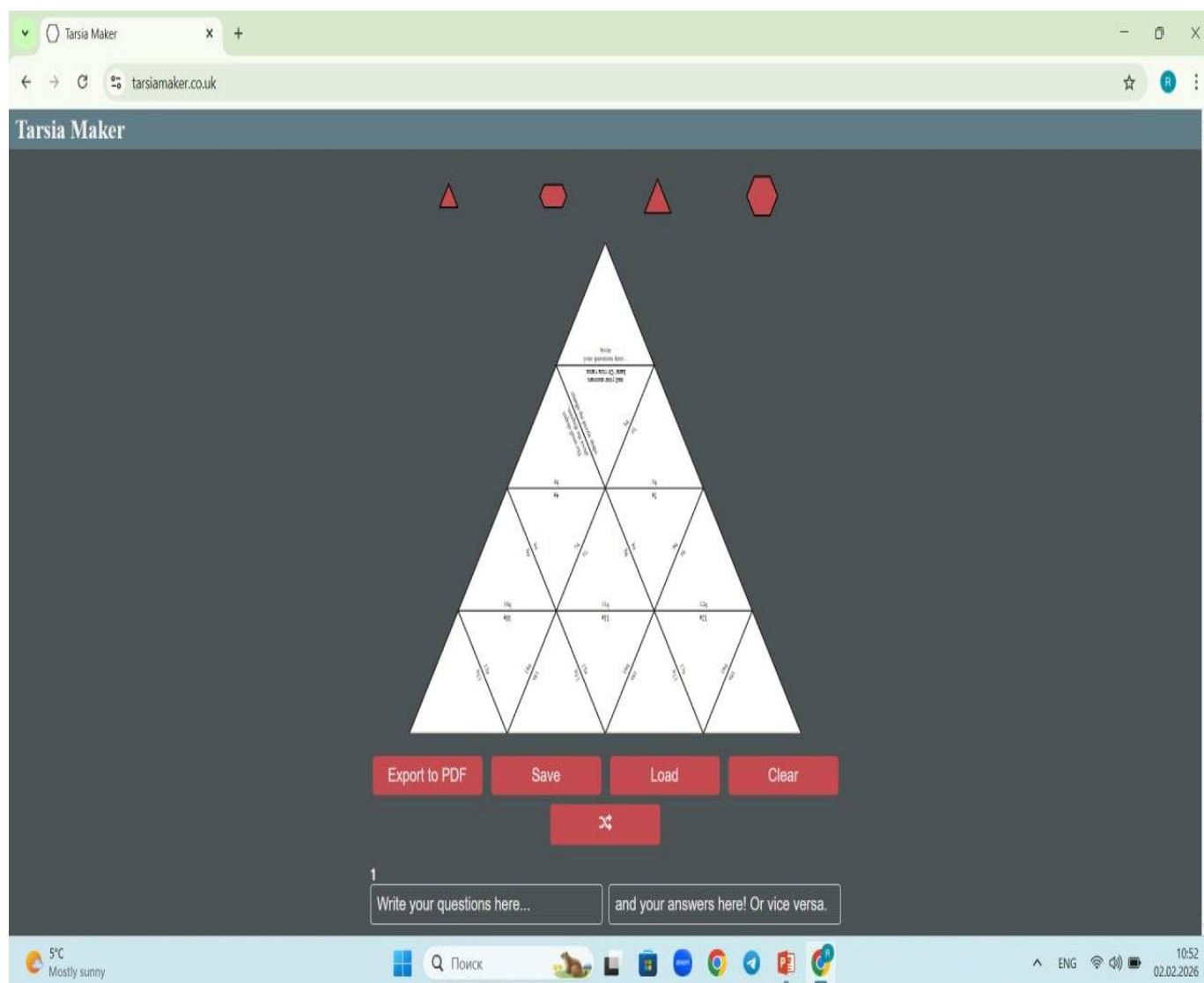
Tarsia maker dasturidan foydalanish quyidagi tartibda amalga oshiriladi:

1-BOSQICH

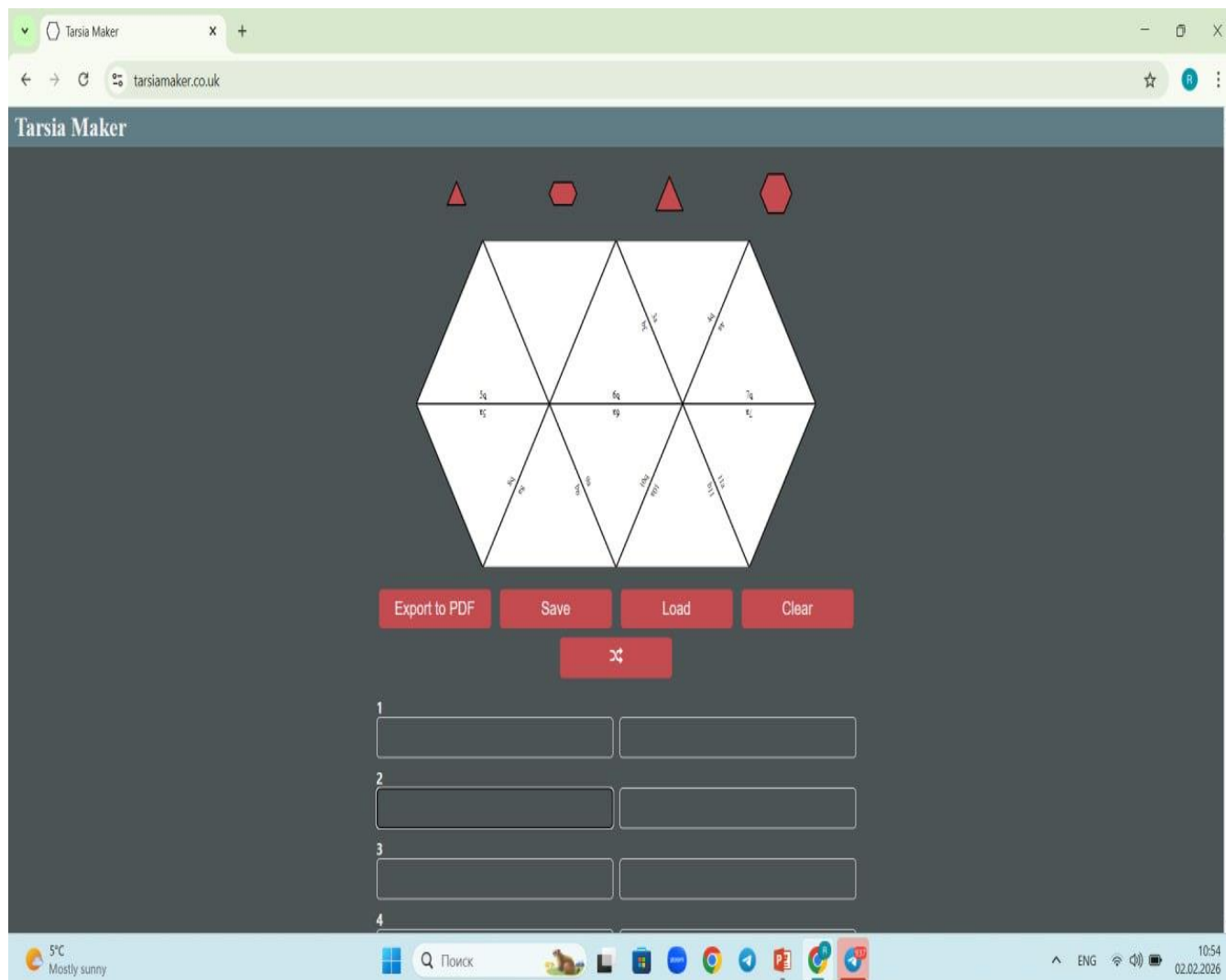
Darsda **Tarsia Maker** o'yinidan samarali foydalanish uchun birinchi navbatda dasturga kirish zarur. Shu maqsadda, o'qituvchi uchun qulay interfeysga ega bo'lgan **Tarsia Maker** dasturi kompyuterga o'rnatiladi yoki ishga tushiriladi. Ushbu bosqichda dasturga kirish orqali o'qituvchi mantiqiy topshiriqlar yaratish va ularni dars mavzusiga moslashtirish jarayonini boshlashi mumkin.

2-BOSQICH

Tarsia Maker dasturiga kirilgandan so‘ng, o‘yin topshirig‘i uchun mos shaklni tanlash tavsiya etiladi. Ushbu bosqichda o‘qituvchi dars mavzusi va o‘quvchilarning tayyorgarlik darajasini inobatga olgan holda uchburchak, to‘rtburchak yoki ko‘pburchak shakllardan o‘zi uchun qulay bo‘lganini tanlaydi. Shaklning tanlanishi topshiriq murakkabligini belgilab, o‘yin jarayonining samarali tashkil etilishiga xizmat qiladi.

3-BOSQICH

Tarsia Maker dasturiga kirilgandan so'ng, o'yin uchun mos shaklni tanlash tavsiya etiladi. Ushbu bosqichda o'qituvchi taklif etilgan shakllar orasidan dars mazmuniga va o'quvchilar imkoniyatiga mos bo'lganini tanlaydi. Shakl tanlangach, berilgan maydonlarga mavzuga oid savollar va ularga mos javoblar kiritiladi. Mazkur jarayon o'yin topshirig'ining mantiqiy tuzilishini shakllantirib, dars jarayonida samarali foydalanish imkonini yaratadi.

4-BOSQICH

The screenshot shows the Tarsia Maker website interface. At the top, there's a browser window with the URL 'tarsiamaker.co.uk'. Below the header, a hexagonal puzzle is displayed with various questions and answers in Uzbek. The questions and answers are as follows:

Question (Savol)	Answer (Javob)
1. Suvning kimyoviy formulasi?	H ₂ O
2. 1 soalda nechta daqiqa bor?	60
3. O'zbekiston qaysi qit'ada joylashgan?	Osiyo
4. ...	...

Below the puzzle, there are buttons for 'Export to PDF', 'Save', 'Load', and 'Clear'. At the bottom, there's a Windows taskbar with various application icons and a system clock showing 11:09 AM on 2/2/2026.

Savol va javoblarni mos kataklarga yozing va har bir savolga to'g'ri javob kiritilganini tekshiring. Agar xatolik bo'lsa, shu bosqichda tuzating. Puzzle tayyor bo'lganidan so'ng "Export to PDF" tugmasini bosing va uni PDF shaklida saqlang.

5-BOSQICH

Tarsia Maker x tarsia.pdf x Tarsia Maker ko'rsatma x +

C:/Users/Dell/Downloads/tarsia.pdf

tarsia.pdf 1 / 4 90%

Solution:

1. O'simliklar qanday oziqlanadi?

2. Fotosintez orqali?

3. O'simliklar qanday oziqlanadi?

4. Fotosintez orqali?

5. O'simliklar qanday oziqlanadi?

6. Fotosintez orqali?

Qidiruv

Low visibility

11:24 AM 2/2/2026

Tarsia Maker x tarsia.pdf x Tarsia Maker ko'rsatma x +

C:/Users/Dell/Downloads/tarsia.pdf

tarsia.pdf 2 / 4 80%

Print and cut out:

1. O'simliklar qanday oziqlanadi?

2. Fotosintez orqali?

3. O'simliklar qanday oziqlanadi?

4. Fotosintez orqali?

5. O'simliklar qanday oziqlanadi?

6. Fotosintez orqali?

Qidiruv

Low visibility

11:25 AM 2/2/2026

Xulosa

“Tarsia Marker” nomli metodik tavsiya ta’lim jarayonida interaktiv va innovatsion yondashuvlarni samarali tashkil etishga xizmat qiluvchi muhim metodik manba hisoblanadi. Ushbu metodika orqali o’quvchilarning mantiqiy fikrlashi, tahlil qilish, taqqoslash hamda muammoli vaziyatlarda mustaqil qaror qabul qilish ko’nikmalari rivojlanadi. Tarsia Marker topshiriqlaridan foydalanish dars jarayonini jonlantiradi, o’quvchilarning o’quv faoliyatiga bo’lgan qiziqishini oshiradi va bilimlarni mustahkamlashda yuqori samaradorlikni ta’minlaydi.

Metodik tavsiyada taklif etilgan yondashuvlar pedagoglarga darslarni loyihalashda ijodiy va moslashuvchan ishlash imkonini beradi, shuningdek, raqamli ta’lim vositalaridan oqilona foydalanish malakasini shakllantiradi. Natijada, “Tarsia Marker” metodikasi ta’lim sifati va samaradorligini oshirish, o’quvchilar kompetensiyalarini rivojlantirish hamda zamonaviy ta’lim talablariga mos pedagogik muhitni yaratishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Xulosa qilib aytganda, **Tarsia Marker** metodikasi ta’lim jarayonini interaktiv, mazmunli va samarali tashkil etishda muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu metodik yondashuv o’quvchilarning mustaqil va mantiqiy fikrlashini rivojlantirish, bilimlarni chuqur o’zlashtirish hamda o’quv motivatsiyasini oshirishga xizmat qiladi. Metodikadan oqilona va maqsadli foydalanish pedagoglarning kasbiy mahoratini yuksaltirishga, ta’lim sifati va samaradorligini oshirishga, eng muhimi, zamonaviy ta’lim talablariga mos raqamli va innovatsion ta’lim muhitini shakllantirishga keng imkoniyat yaratadi.

Tavsiyalar

1. Dars maqsadiga mos qo'llash

Tarsia Marker topshiriqlarini darsning maqsad va mazmunidan kelib chiqqan holda rejalashtirish, ayniqsa yangi mavzuni mustahkamlash va umumlashtirish bosqichlarida qo'llash tavsiya etiladi.

2. Bosqichma-bosqich murakkablashtirish

Topshiriqlarni o'quvchilarning yosh va bilim darajasiga mos holda oddiydan murakkabga tamoyili asosida tuzish, bu orqali mantiqiy fikrlash va tahliliy ko'nikmalarni izchil rivojlantirish lozim.

3. Guruh va jamoaviy ishlarni tashkil etish

Tarsia Marker metodikasidan kichik guruhlar bilan ishlashda foydalanish o'quvchilarda hamkorlik, muloqot va jamoada ishlash kompetensiyalarini shakllantirishga xizmat qiladi.

4. Raqamli savodxonlikni oshirish

Pedagoglar Tarsia Marker platformasining texnik imkoniyatlarini chuqur o'zlashtirishi, topshiriqlarni mustaqil yaratish va tahrirlash orqali o'z raqamli kompetensiyalarini rivojlantirishlari zarur.

5. Baholash vositasi sifatida foydalanish

Tarsia Marker topshiriqlarini formatif (joriy) baholashda qo'llash, o'quvchilarning bilim darajasi va fikrlash jarayonini aniqlash imkonini beradi.

6. Motivatsiyani kuchaytirish

O'yin elementlariga boy bo'lgan Tarsia Marker mashqlari o'quvchilarning darsga qiziqishini oshiradi, faol ishtirok va ijobiy raqobat muhitini shakllantiradi.

7. Fanlararo integratsiyani ta'minlash

Metodikani turli fanlar (matematika, ona tili, psixologiya, pedagogika va boshqalar) bilan integratsiya qilish orqali ta'lim jarayonining yaxlitligini kuchaytirish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Bloom, B. S. Taxonomy of Educational Objectives: The Classification of Educational Goals. – New York: Longman, 1956.
2. Bruner, J. S. The Process of Education. – Cambridge: Harvard University Press, 1960.
3. Polat, E. S. Novye pedagogicheskie i informatsionnye texnologii v sisteme obrazovaniya. – Moskva: Akademiya, 2019.
4. Klarin, M. V. Innovatsionnye modeli obucheniya v sovremennom obrazovanii. – Moskva: Pedagogika, 2018.
5. UNESCO. ICT in Education: A Critical Literature Review and Its Implications. – Paris: UNESCO Publishing, 2020.
6. Mayer, R. E. Multimedia Learning. – New York: Cambridge University Press, 2020.
7. Holmes, W., Bialik, M., Fadel, C. Artificial Intelligence in Education: Promises and Implications for Teaching and Learning. – Boston: Center for Curriculum Redesign, 2019.

